

Оксана Воробйова,

кандидат наук з державного управління, старший дослідник,

(Інститут вищої освіти НАПН України)

СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У СФЕРІ ОСВІТИ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ

Навчання протягом життя є ключовим фактором успіху та задоволення у сучасному світі. Цей принцип відображає переконання в тому, що навчання не обмежується шкільною або університетською освітою, але є постійним процесом, який перетинає всі вікові групи та стадії життя. Перш за все, постійне навчання розглядається як кількісне та якісне оновлення знань, навичок і навичок. Зміни в технологіях, ринку праці та суспільстві в цілому вимагають від нас постійної адаптації та вдосконалення. Вивчення нових технологій, оволодіння новими методами та стратегіями роботи стають необхідними для досягнення успіху в професійній сфері. Крім того, навчання протягом життя сприяє особистісному розвитку. Воно допомагає розвивати креативність, аналітичні та критичне мислення, а також покращує комунікаційні навички та здатність до співпраці. Люди, які постійно навчаються, стають більш гнучкими та адаптивними у різних сферах життя. Постійне навчання також сприяє збагаченню особистого життя та задоволенню. Вивчення нових тем, розвиток нових навичок та знайомство з новими людьми розширює наш кругозір та надає нові можливості для самовираження та самореалізації. Отже, навчання протягом життя є важливою складовою успішного та задоволеного життя і цей процес не тільки сприяє професійному зростанню, але й розширює горизонти та збагачує духовний світ.

В Європі навчання протягом життя є важливим і широко підтримується як на рівні держав, так і на рівні суспільства. Концепція постійного навчання вбудована у багато національних систем освіти та підтримується за допомогою різноманітних ініціатив і програм. Один із ключових інструментів постійного навчання - це система професійної освіти та навчання, яка надає можливості набути навички та кваліфікації протягом усього життя. У багатьох країнах Європи існують різні програми підвищення кваліфікації, курси перепідготовки та інші ініціативи, спрямовані на розвиток професійних навичок робітників у відповідності до змін у суспільстві та економіці. Також існують різноманітні програми та ініціативи для стимулювання навчання дорослих, які можуть включати субсидії для участі в навчальних програмах, онлайн-курси, менторські програми та інші форми підтримки. Можна стверджувати, що навчання протягом життя у Європі є важливим елементом економічного, соціального та особистісного розвитку, а системи підтримки та стимулювання навчання протягом життя грають ключову роль у забезпеченні доступу до освіти та навчання для всіх громадян.

Тому, в Європейському Союзі велика увага приділяється розвитку концепції навчання протягом життя, і розробляються документи та ініціативи для її успішного реалізації.

Серед ключових документів, які розглядають цю тему, слід відзначити Меморандуми про навчання впродовж життя (A Memorandum on Lifelong Learning), де зазначено, що «навчання впродовж життя більше не є лише одним з аспектів освіти та підготовки; воно повинно стати керівним принципом для забезпечення та участі в усьому континуумі навчальних контекстів. Наступне десятиліття має стати часом реалізації цього бачення» [1]. Отже, можна зазначити, що основні принципи орієнтовані на розроблення згуртованої, системної та комплексної стратегії навчання протягом життя для Європи та спрямовані на

розроблення ефективних підходів до викладання та навчання, а також створення сприятливих умов для постійного навчання на протязі життя; значне покращення оцінки і розуміння участі в навчальному процесі та його результатів, зокрема у сфері неформального та формального навчання; забезпечення легкого доступу до якісної інформації та консультацій з питань можливостей навчання в Європі та протягом життя для всіх; створення можливостей навчання в рамках життєвого оточення та підтримка цих можливостей за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Також слід відзначити важливий документ «Рекомендація Європейського Парламенту та Ради Про створення Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя» (Recommendation of the European Parliament and of The Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning) [2], де зазначено, що «доступ до навчання впродовж життя та участь у ньому для всіх, у тому числі для людей, які перебувають у несприятливому становищі, а також використання кваліфікацій повинні заохочуватися та вдосконалюватися на національному рівні та на рівні Співтовариства.

Основною метою «Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя» (European Qualifications Framework for lifelong learning) визначено «підвищення прозорості, порівнянності та портативності кваліфікацій людей. Ширші цілі цієї Рекомендації полягають у сприянні модернізації систем освіти і навчання та підвищенні можливостей працевлаштування, мобільності та соціальної інтеграції працівників і тих, хто навчається. Вона також спрямована на покращення зв'язку між формальним, неформальним та формальним навчанням і підтримку підтвердження результатів навчання, отриманих у різних умовах» [3].

У документі «Нові можливості для дорослих» (New Opportunities for Adults) [4] акцентується увага на тому, що у сучасному світі кожна особа повинна мати широкий спектр навичок, знань і компетенцій, що включають адекватний рівень грамотності, математичні та цифрові навички. Це дозволяє їм повністю використовувати свій потенціал, брати активну участь у суспільному житті і виконувати свої соціальні та громадянські обов'язки. Резолюція Ради про стратегічні рамки для європейського співробітництва у сфері освіти і навчання на шляху до Європейського освітнього простору і за його межами (2021-2030 pp.) (Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030) констатує, що «лідери ЄС спільно проголосили на Гетеборзькому соціальному саміті 2017 року Європейський стовп соціальних прав, право на якісну та інклюзивну освіту та підготовку та навчання впродовж життя для всіх як свій перший принцип» [5], підкреслюючи цим важливість значення постійного навчання протягом усього життя.

Отже, можна констатувати, що у країнах Європейського Союзу навчання протягом життя отримує значну підтримку та стимулюється як ключовий інструмент для соціального та економічного розвитку. Уряди та організації активно працюють над створенням умов для постійного освітнього процесу, який би враховував потреби різних категорій населення та забезпечував доступ до освіти протягом усього життя. Програми перекваліфікації, курси підвищення кваліфікації, а також ініціативи з розвитку креативності та інновацій активно підтримуються та фінансуються з метою забезпечення конкурентоспроможності та гнучкості робочої сили у мінливих умовах сучасного світу. Розвиток навчання протягом життя не лише сприяє особистісному та професійному зростанню, але й є стратегічним інструментом для створення стійкого та просунутого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. A Memorandum on Lifelong Learning. 2000. 36 p.
URL: http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf
2. Recommendation of The European Parliament and of The Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning.
URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:EN:PDF>
3. Council Recommendation of 22 May 2017 on the European Qualifications Framework for lifelong learning and repealing the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008.
URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9620-2017-INIT/en/pdf>
4. Council Recommendation of 19 December 2016 on Upskilling Pathways: New Opportunities for Adults. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOC_2016_484_R_0001
5. Council Resolution on a new European agenda for adult learning 2021- 2030.
URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/53179/st14485-en21.pdf>